

W związku ze zmianami wytycznych rządowych dotyczących ograniczania transmisji koronawirusa oraz zwiększającą się dzienną liczbę zachorowań, Naczelna Izba Aptekarska przedstawia zaktualizowane rekomendacje dla farmaceutów oraz podmiotów prowadzących apteki.

Należy podkreślić, że **zagrożenie zarażeniem koronawirusem nie ulega zmniejszeniu.**
W celu zabezpieczenia zdrowia farmaceutów i pacjentów, konieczne jest utrzymanie środków ochronnych oraz zabezpieczeń na najwyższym możliwym poziomie.

W związku z wyznaczaniem i różnicowaniem przez Ministerstwo Zdrowia powiatów pod względem poziomu zagrożenia, Naczelna Izba Aptekarska rekomenduje:

W strefie czerwonej:

1. Prowadzenie sprzedaży przez okienka do sprzedaży nocnej lub ograniczenie obecności pacjentów wyłącznie do osób obsługiwanych.
2. Ograniczenie kontaktów z osobami trzecimi w aptece.
3. W celu zwiększenia bezpieczeństwa pracowników oraz wyeliminowania ryzyka transmisji wirusa pomiędzy pracownikami, zaleca się w miarę możliwości ustalenie stałych zespołów pracujących na przeciwnych zmianach oraz rezygnację z tzw. zakładek. Alternatywnym rozwiązaniem jest zmiana czasu pracy ze zmian 8-godzinnych na zmiany 12-godzinne co drugi dzień.
4. Usunięcie z izby ekspedycyjnej wszystkich zbędnych przedmiotów – zabawek dla dzieci, dyspenserów z wodą, ulotek, koszy wyprzedażowych i innych.

W strefie żółtej:

1. Ograniczenie obecności pacjentów do liczby gwarantującej zachowanie 2-metrowego dystansu.
2. Ograniczenie kontaktów z osobami trzecimi w aptece.
3. Usunięcie z izby ekspedycyjnej wszystkich zbędnych przedmiotów – zabawek dla dzieci, dyspenserów z wodą, ulotek, koszy wyprzedażowych i innych.

Niezależnie od strefy do odwołania lub zmiany rekomendacji w celu zabezpieczenia przed transmisją koronawirusa, zaleca się:

1. Obligatoryjne zasłanianie ust i nosa maskami ochronnymi, w przypadku obsługi pacjentów przez okienka do sprzedaży nocnej lub innych przypadkach obsługi bez dodatkowych przesłon zabezpieczających (szyb/pleksiglasu). W przypadku obecności przesłon zabezpieczających, możliwe jest zastąpienie maseczki ochronnej przyłbicą.
2. Stosowanie rękawiczek ochronnych lub jak najczęstszą dezynfekcję, lub mycie rąk.
3. Stosowanie środków ochronnych oznaczonych znakiem CE i spełniających normy ochrony.
4. Unikanie dotykania rękami twarzy (ust, oczu, nosa) i błon śluzowych.
5. Ograniczenie liczby pacjentów przebywających w aptece do minimum.
6. Umieszczenie widocznej z zewnątrz apteki informacji o liczbie pacjentów mogących przebywać w aptece oraz o obowiązku zasłaniania ust i nosa.
7. Wyznaczenie w aptece strefy buforowej dla pacjentów oczekujących na obsługę.
8. Wyznaczenie przed każdym ze stanowisk linii gwarantującej zachowanie bezpiecznej (powyżej 1 metra) odległości pomiędzy pacjentem, a farmaceutą lub technikiem farmaceutycznym.
9. Jak najczęstszą dezynfekcję powierzchni eksponowanych – blatów, klamek, szyb, telefonów, klawiatury, pieczętek oraz wszystkich innych powierzchni i przedmiotów narażonych na kontakt z wirusem.
10. W przypadku bilownic, terminali do płatności kartami płatniczymi, dezynfekcja powinna być przeprowadzana po zakończeniu obsługi każdego pacjenta ich używającego.
11. Umieszczenie w toaletach instrukcji mycia rąk oraz zapewnienie dostępu do detergentów.
12. Wietrzenie izb ekspedycyjnych (co najmniej raz na godzinę).
13. Przypomnienie personelowi aptek zakazu przechowywania i spożywania żywności i płynów w izbie ekspedycyjnej.
14. Unikanie przechowywania telefonów komórkowych w izbie ekspedycyjnej.
15. Dezynfekcję opakowań zbiorczych wielorazowego użytku - przed ich otwarciem.
16. Rozpakowywanie i rozkładanie dostaw w rękawiczkach ochronnych oraz dezynfekcję lub mycie rąk po zakończeniu przyjmowania dostawy.
17. Każdorazową zmianę odzieży wierzchniej po zakończeniu pracy.
18. Codzienne pranie fartuchów ochronnych oraz masek ochronnych wielorazowego użytku.

19. Wymianę jednorazowych masek ochronnych i innych środków ochronnych zgodnie z zaleceniami producenta. Po użyciu rękawiczki i maseczki ochronne powinny zostać wyrzucone do kosza z pokrywką.
20. Wielokrotną dezynfekcję przyłbic oraz stosowanie się do zasad bezpieczeństwa przy ich zdejmowaniu.
21. Ograniczenie do minimum wizyt osób trzecich w aptekach (np. przedstawiciele aptecznych).
22. Rekomendowanie dokonywania płatności bezgotówkowych (płatności zbliżeniowe, BLIK).
23. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, konieczne jest zapewnienie pacjentom foliowych rękawiczek jednorazowych lub środków do dezynfekcji. Rozporządzenie nie przewiduje w tym zakresie żadnych wyjątków.
24. W celu ograniczenia przypadków skracania godzin pracy aptek ze względu na zagrożenie epidemiologiczne, dla pracowników z grup ryzyka należy rozważyć wdrożenie rozwiązań pozwalających na zdalne wykonywanie obowiązków, takich jak składanie zamówień, wprowadzanie faktur i wszystkich innych czynności nie związanych z bezpośrednią obsługą pacjentów.

Ze względu na mnogość w aptekach możliwych rozwiązań architektonicznych i funkcjonalnych, należy dostosować powyższe zalecenia w sposób gwarantujący ich realizację, mając na uwadze nadrzędny cel ich wdrożenia, czyli zabezpieczenie personelu aptek i pacjentów. W celu zagwarantowania ich skuteczności, **każdorazowe zmiany w sposobach zabezpieczenia wdrażane przez przedsiębiorców powinny być konsultowane i akceptowane przez kierowników aptek.** Zwiększanie dostępności pomieszczeń aptek lub liczby osób przebywających w aptekach, nie może odbywać się kosztem bezpieczeństwa.

Należy podkreślić, że dotychczasowy poziom stosowania się do zaleceń Naczelnej Izby Aptekarskiej zagwarantował ograniczenie do minimum przypadków zachorowania wśród personelu aptek oraz zamknięcia aptek.